

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗΝ
ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΑΦΗΡΗΜΕΝΟΣ ΕΞΠΡΕΣΙΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ
ΣΤΟΝ ΨΥΧΡΟ ΠΟΛΕΜΟ

Χρυστάλλα Κυριάκου

Λεμεσός 2026

Πνευματικά δικαιώματα

Copyright © Χρυστάλλα Κυριάκου, 2026

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Η έγκριση της μεταπτυχιακής διατριβής από το Τμήμα Καλών Τεχνών του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου δεν υποδηλώνει απαραίτητως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Τμήματος.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερα τον πατέρα μου για τη συμβολή του στην καλλιέργεια του ενδιαφέροντος και της εκτίμησής μου προς την αξία της τέχνης σε κάθε μορφή της.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην παρούσα διατριβή εξετάζεται ο ρόλος του κινήματος του Αφηρημένου Εξπρεσιονισμού ως μέσου της πολιτιστικής διπλωματίας των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής (ΗΠΑ) κατά τη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου. Αρχικά παρουσιάζεται το ιστορικό και ιδεολογικό πλαίσιο της υπό εξέταση περιόδου, μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, με την έντονη αντιπαράθεση των ΗΠΑ και της Ένωσης Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών. Ακολούθως αναλύεται ο τρόπος ανάδυσης του Αφηρημένου Εξπρεσιονισμού στο πλαίσιο της Σχολής της Νέας Υόρκης, τα χαρακτηριστικά του και το καλλιτεχνικό έργο των κύριων εκπροσώπων του. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον τρόπο αξιοποίησης του Αφηρημένου Εξπρεσιονισμού από τις ΗΠΑ ως εργαλείου της πολιτιστικής διπλωματίας για τη μετάδοση των αξιών της ατομικής ελευθερίας, της ελευθερίας της καλλιτεχνικής έκφρασης και της καλλιτεχνικής αυτονομίας σε αντιδιαστολή με τον Σοσιαλιστικό Ρεαλισμό. Τέλος, εξετάζεται η προβολή του Αφηρημένου Εξπρεσιονισμού από κρατικούς και ιδιωτικούς φορείς, μέσω περιοδευουσών εκθέσεων και διεθνών πολιτιστικών διοργανώσεων, με στόχο την προώθηση της αμερικανικής ιδεολογίας και την ενίσχυση της πολιτιστικής επιρροής των ΗΠΑ στη διεθνή σκηνή.

Λέξεις Κλειδιά: Αφηρημένος Εξπρεσιονισμός, Ψυχρός Πόλεμος, Πολιτιστική Διπλωματία

ABSTRACT

This dissertation examines the role of the Abstract Expressionism movement as a means to the United States of America's (USA) cultural diplomacy during the Cold War. Initially, it presents the historical and ideological framework of the period under examination, after the Second World War, which was defined by the tense confrontation between the USA and the Union of Soviet Socialist Republics. Subsequently, it analyses the emergence of Abstract Expressionism within the context of the New York School, along with its characteristics and the artistic work of its key representatives. Attention is particularly paid to the utilization of Abstract Expressionism by the USA as a tool of cultural diplomacy for the transmission of the values of individual freedom, of the freedom of artistic expression and artistic autonomy in contrast to Socialist Realism. Lastly, it examines the promotion of Abstract Expressionism by state and private entities, through traveling exhibitions and international cultural events, with the aim of advancing american ideology and strengthening the cultural influence of the US on the international scene.

Key words: Abstract Expressionism, Cold War, Cultural Diplomacy

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	iv
ABSTRACT	v
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	vi
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ	viii
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Ψυχρός Πόλεμος: Ιστορικό και Ιδεολογικό Πλαίσιο	3
1.1 Σημαντικά Ιστορικά και Πολιτικά Γεγονότα	3
1.2 Ιδεολογική Αντιπαράθεση.....	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Αφηρημένος Εξπρεσιονισμός	9
2.1 Η Νέα Υόρκη ως Καλλιτεχνικό Κέντρο	9
2.2 Ανάδυση Αφηρημένου Εξπρεσιονισμού – Βασικά Χαρακτηριστικά	12
2.3 Ρεύματα εντός του Κινήματος	17
2.3.1 Action Painting	18
2.3.2 Color Field Painting	20
2.4 Κύριοι Εκπρόσωποι	22
2.4.1 Jackson Pollock	22
2.4.2 Willem de Kooning	25
2.4.3 Mark Rothko	27
2.4.4 Barnett Newman	29
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Πολιτιστική Διπλωματία στον Ψυχρό Πόλεμο: Ο Ρόλος του Αφηρημένου Εξπρεσιονισμού	34
3.1 Πολιτιστική διπλωματία: Εργαλείο Ιδεολογικής Αντιπαράθεσης	34
3.1.1 Τέχνη και Πολιτιστική Διπλωματία	35
3.1.2 Αφηρημένος Εξπρεσιονισμός ως Εργαλείο Πολιτιστικής Διπλωματίας των ΗΠΑ	39
3.1.3 Η Αντιπαράθεση Αφηρημένου Εξπρεσιονισμού και Σοσιαλιστικού Ρεαλισμού	48
3.2 Φορείς Πολιτιστικής Διπλωματίας των ΗΠΑ	52
3.2.1 Museum of Modern Art	53
3.2.2 Central Intelligence Agency	57
3.2.3 United States Information Agency	60
3.3 Η Διεθνής Προβολή της Αμερικανικής Τέχνης Μέσω Εκθέσεων	63

3.3.1 Περιοδεύουσες Εκθέσεις	64
3.3.2 Διεθνείς Πολιτιστικές Διοργανώσεις	70
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	81
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	83
ΕΙΚΟΝΕΣ	88